

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 2300/2022
15.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца Развојна Банка Војводине а.д. Нови Сад - у стечају, чији је пуномоћник Бранибор Јовичић, адвокат у ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Зорица Срећковић, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 15.777.559,11 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда бПж 866/22 од 12.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда бПж 866/22 од 12.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 1535/2021 од 29.10.2021. године у ставу I изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 15.777.559,11 динара и законску затезну камату на износ од 6.773.802,68 динара почев од 01.03.2020. године па до исплате. Ставом II изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 1.028.722,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом III изреке укинута је решење о извршењу Другог основног суда у Београду Ив 1175/16 од 27.09.2016. године.

Пресудом Привредног апелационог суда бПж 866/22 од 12.07.2022. године, одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У доношењу побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у

-2-

ревизијском поступку пази по службеној дужности. Врховни суд оцењује ирелевантним ревизијске наводе којима се указује на битне повреде поступка у доношењу решења Привредног апелационог суда Пж 5103/20 од 21.05.2021. године, којим је укинута претходна првостепена пресуда. Немају утемељења у одредбама парничног поступка наводи ревизије да је укидањем првобитно донете првостепене пресуде суштински повређен принцип забране преиначења на горе доношењем правснажне пресуде на штету туженог. Нису од утицаја ревизијски наводи да је побијана другостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку. Наиме, евентуални пропуст другостепеног суда да образложи жалбене наводе о битним повредама поступка учињеним пред првостепеним судом у конкретном случају није од утицаја на правилност саме другостепене пресуде, имајући у виду да се ревизијом, као и жалбом, суштински указује на недоследност одлука другостепеног суда (претходна укидајућа и предметна поврђујућа), што је претежно резултат утврђеног чињеничног стања и примене материјалног права, па стога не стоје ревизијски наводи да је пред другостепеним судом учињена битна повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП-а која би била од утицаја на правилност саме одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 27.03.2008. године правни претходник тужиоца Металс-Банка а.д. Нови Сад, као давалац кредита и привредно друштво NYLA AGRAR Нова Варош, Браношевац, као корисник кредита, закључили су Уговор о краткорочном револвинг кредиту број ../08, којим је давалац кредита одобрио кориснику кредита краткорочни револвинг кредит у износу од 4.500.000,00 динара, прерачунато у еур по средњем курсу Народне банке Србије за девизе на дан пуштања кредита, што на дан закључења Уговора представља динарску противвредност 54.670,90 евра, на рок од једне године, односно до 27.03.2009. године, који се корисник кредита обавезује да врати исплатом динарске протввредности по средњем курсу Народне банке Србије за девизе на дан исплате кредита, најмање у висини одобреног динарског износа кредита. Уговорена је обавеза на плаћање камате на утврђени износ кредита и начин обрачуна. У циљу обезбеђења потраживања из наведеног уговора, дана 27.03.2008. године правни претходник тужиоца Металс-Банка а.д. Нови Сад као поверилац и тужени АА, као јемац, закључили су Уговор о јемству број ../08-1 којим се у члану 1 јемац обавезао повериоцу да ће солидарно са дужником испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника по основу наведеног Уговора о краткорочном револвинг кредиту. Тужени је предао тужиоцу две бланко соло менице, од којих је тужилац попунио једну на износ од 14.348.842,99 динара, а као датум доспећа означен је дан 12.04.2016. године. Решењем Привредног суда у Београду Ст 3453/11 од 16.01.2012. године отворен је стечајни поступак над стечајним дужником NYLA AGRAR доо Београд и позвани су повериоци да пријаве потраживања. Тужени АА је био члан са уделом 100% у наведеном привредном друштву. У стечајном поступку тужилац је пријавио потраживање по основу уговора о кредиту у износу од од 5.709.017,14 динара на име главнице и 4.651.224,24 динара на име камате. Решењем Привредног суда у Београду од 15.10.2012. године закључен је стечајни поступак над стечајним дужником и решењем Агенције за привредне регистре од 25.01.2013. године из Регистра привредних субјеката брисан је стечајни дужник NYLA AGRAR доо Београд. Првостепени суд је оценом и прихватањем прве варијанте налаза и мишљења вештака економско – финансијске струке утврдио да главни дуг по кредиту на дан попуњавања менице 12.04.2016. године износи 6.773.802,68 динара (неизмирена

главница кредита износи 6.699.487,03 динара, неизмирена редовна камата износи 74.315,65 динара), обрачуната и неплаћена затезна камата до 12.04.2016. године износи 6.018.984,08 динара, укупно 12.792.786,76 динара. Када се на на наведени износ дода обрачуната законска затезна камата од 13.04.2016. године до 28.02.2020. године (дан сачињавања налаза и мишљења вештака) која износи 2.984.772,35 динара, укупно потраживање тужиоца износи 15.777.559,11 динара, на који износ је тужилац и определио свој тужбени захтев. Друга варијанта основног налаза и мишљења вештака садржи обрачун затезне камате почев од дана подношења предлога за извршење (28.06.2016. године), док се допунски налаз и мишљења вештака дат у две варијанте базира на обрачуну затезне камате до дана отварања стечаја над главним дужником 16.01.2012. године, и без обрачуна затезне камате до дана отварања стечајног поступка.

Полазећи од чињенице да је тужени јемац платац по Уговору о јемству од 27.03.2008. године за дуг који тужилац потражује на основу Уговора о краткорочном кредиту са валутном клаузулом од 27.03.2008. године и да је тиме тужени солидарно одговоран да испуни пуноважну и доспелу обавезу главног дужника, односно корисника кредита, те како је из тог односа обрачунат дуг главног дужника у висини коју је утврдио вештак у првој варијанти основног налаза, самим тим и дуг јемца платца, према тужиоцу, првостепени суд је применом одредбе члана 997, 1002, 1004 став 3, 1007, 262. став 1. и 277. и 279. став 2. Закона о облигационим односима, те чланова 399. и 400. истог закона, обавезао туженог да тужиоцу исплати износ дуга од 15.777.599,11 динара и законске затезне камате на износ дуга од 6.773.802,68 динара.

Привредни апелациони суд налази да је на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд правилно применио материјално право на основу ког је усвојио тужбени захтев, због чега је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Ревидент оспорава материјалноправне закључке нижестепених судова. Сматра да су судови погрешно применили одредбу члана 1004. став 3. и члана 1007. став 2. Закона о облигационим односима занемарујући околност отварања стечајног поступка над главним дужником, на који начин долази до ситуације да је обавеза јемца већа од обавезе главног дужника. Надаље, истиче да су нижестепени судови погрешно оценили приговор застарелости потраживања уговорних камата.

Ревизија туженог није основана.

Правилно су нижестепени судови оценили приговор застарелости као неоснован, применом рокова застарелости из члана 371. ЗОО-а, у вези са чланом 1019. став 1. истог закона. Наиме, одредбом члана 1019. став 1. ЗОО-а прописано је да застарелосту обавезе главног дужника застарева и обавеза јемца. У конкретном случају, обавеза главног дужника проистиче из уговора о кредиту, а за потраживања настала из тога уговора није прописан посебан рок застарелости, што значи да се примењује општи рок застарелости из члана 371. ЗОО-а, који износи 10 година. То важи и за потраживање ануитета који по својој суштини представљају доспеле отплатне рате дуга из кредита, а не повремена потраживања. Отуда се и на потраживања ради враћања одобрених новчаних средстава која су доспела за време трајања отплате кредита и на потраживања на име уговорне камате примењује општи рок застарелости од десет година прописан чланом 371. ЗОО, а не рок застарелости из члана 372. ЗОО који важи за повремена потраживања како то сматра ревидент. Како обавеза главног дужника није била застарела у моменту подношења тужбе, то није застарело ни потраживање према туженом као јемцу, како то правилно закључују и нижестепени судови.

Такође, нису основани ни ревизијски наводи којима се оспорава обим обавезе туженог као јемца, у ситуацији када је над главним дужником отворен стечајни поступак. Одредбом члана 1007. став 2. ЗОО-а прописано је да смањење обавезе главног дужника у стечајном поступку или у поступку принудног поравнања не повлачи са собом и одговарајуће смањење јемчеве обавезе, те јемац одговара повериоцу за цео износ своје обавезе. Не може се прихватити тумачење ревидента према ком се цитирана одредба искључиво односи на случајеве у којима долази до смањења обавезе главног дужника услед потребе постизања што већег процента колективног намирења у стечајном поступку или у случајевима смањења обавезе главног дужника као последица усвајања плана реорганизације, а да се у сваком случају и на обавезе јемца морају применити последице отварања стечајног поступка према којима од дана отварања стечаја престаје да тече камата. За овакво тумачење нема утемељења у цитираној одредби члана 1007. став 2. ЗОО-а и противно је смислу и циљу наведене одредбе, којом се тежи да у случају када је потраживање обезбеђено јемством, поверилац буде намирен у целости од јемца, у ситуацији када због правила стечајног поступка то није могуће учинити од дужника. При том, без утицаја је да ли се обим намирења од стечајног дужника смањује због правила о намирењу стечајних поверилаца, последица усвојеног плана реорганизације или правних последица отварања стечајног поступка на потраживање из члана 85. Закона о стечају (камате), суштина је да стечајни дужник неће испунити обавезу у целини, због чега је управо у члану 1007. став 2. ЗОО-а прописано правило да смањење обавезе главног дужнику у стечајном поступку не повлачи са собом и одговарајуће смањење јемчеве обавезе, те јемац одговара повериоцу за цео износ своје обавезе, што је правилно примењено у конкретном случају.

Како не стоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић